

РОССИЙСКАЯ
ГАЗЕТА

ROSSIYSKAYA GAZETA

www.rg.ru

BULGARIAN EDITION

saturday, october 27, 2007

КЛИМАТ

КУЛМИНАЦИОННОТО СЪБИТИЕ В ЕКОЛОГИЧЕСКИЯ КАЛЕНДАР ЗА 2007 Г. Е КОНФЕРЕНЦИЯТА НА ООН ПО ПРОТОКОЛА ОТ КИОТО, КОЯТО ЩЕ СЕ ПРОВЕДЕ НА ОСТРОВ БАЛИ

■ Александър ЯКОВЕНКО*

Много хора по планетата смятат, че природните катаклизми - сушата, наводненията, ураганите и цунами, глобалните изменения в климата и резките смени на сезонните температури - всичко това е "от Бога". А предупрежденията на учените и специалистите за вдигане на равнището на световния океан, за интензивното топене на полярните ледове, за критическата концентрация в атмосферата на парникови газове - са само "бабини деветини" и въздишки по времената, когато "и зимите бяха по-студени, и лятото не бе толкова горещо, и младежта бе по възпитана".

Уви, с развитието на научно-техническия и индустриалния прогрес, човек все по-активно и все по-мащабно се меси в "Божие дело", като дълги години не си даваше сметка до какви катастрофални и необратими последици може да доведе неговото въздействие върху природата.

Не искам никога да плаша, но фактите предизвикват тревога. Публикуваният през тази година доклад на Междуправителствената група експерти по измененията в климата, направен от най-авторитетния експертен орган на ООН, който обединява водещи учени от целия свят, потвърждава факта на глобалното затопляне. В частност, последните единайсет години са най-топлите от 1850 година. Повишаването на средната температура на световния океан, съгласно наблюдения, които се правят от 1961 г., е проникнало на дълбочина от 3 километра. Поради тази причина в течение на целия 20-и век равнището на моретата се е вдигнало с 0,17 метра. По прогнози на учените, в близките две десетилетия глобалното затопляне ще продължи със среден ръст на температурите от 0,2 градуса по Целзий за десетилетие. Съхраняването на емисиите на парниковите газове на съвременното им равнище, да не говорим за увеличението им, в висока степен на вероятност ще доведе до по-нататъшно затопляне и до многочислени съпътстващи изменения в глобалната климатична система през 21-и век.

За съжаление, едва в началото на 90-те години на миналия век темата за промените в климата зае едно от първи-

Затопляне

Зам. министърът на външните работи на Русия:
„Ураганите, сушата и наводненията не са „Божие дело“, а резултат от човешкото въздействие върху природата“

те места сред проблемните области на екологията. По време на провелата се през 1992 г. в Рио де Жанейро конференция на ООН по околната среда и развитието бе приета Рамкова конвенция за измененията в климата, страни по която са 191 държави, а също и Европейската икономическа общност. Конвенцията определи стратегическа цел - стабилизация на съдържанието на парникови газове в атмосферата на равнище, което не допуска опасно антропогенно въздействие върху климатичната система. За практическата реализация на тази цел бе разработен и приет през 1997 г. Киотският протокол, който е подписан до момента от 175 страни.

Встъпилият в сила през 2005 г. протокол стана иновационен международно-правен документ, който за пръв път в практиката на международното природозащитно сътрудничество задейства икономически методи за решаването на екологични проблеми. Това са търговия с квотите за изхвърляне на

развиващите се страни са освободени от каквито и да било задължения относно съкращаването на вредните емисии.

В резултат на това, ние се сблъскваме с явен парадокс. Три от петте най-големи "производители" на парникови газове - САЩ, Китай и Индия, частта на които в световния обем по изхвърляне емисии е съответно 21%, 15% и 5% изобщо не са обременени с изисквания за тяхното съкращаване.

В света се променя не само климата, но и глобалната социално-икономическа ситуация. Първите крачки на световната общност по противодействие на промените в климата, направени в началото на 90-те години на миналия век, бяха напредничави и в много отношения успешен опит, но сега те се нуждаят преосмисляне и оценка. Ние сме длъжни съвместно да изработим адекватна реалност и най-главното, ефективна система на международните действия.

Въпреки приетите от редица държа-

броволно. Това поражда съмнения в съвършенството на Киотския протокол и води до убеждението, че неговото продължаване няма да бъде ефективно.

Всички тези въпроси предстои да се анализират в хода на кулминационното събитие в екологическия календар за 2007 г. - 13-та Конференция на страните по рамковата конвенция на ООН за изменението на климата и 3-то Съещание на страните по киотския протокол, които ще се проведат в началото на декември на индонезийския остров Бали. На форумите трябва да стартира преговорния процес за изработването на ново глобално споразумение за противодействие на промените в климата след 2012 г. По този начин ще стане ясно дали ще има продължение на това, което на дипломатически език се нарича Киотски процес.

Русия е един от най-активните участници в международната борба за съхраняването на климата на Земята. Достатъчно е да кажем, че без ратификацията на от нейна страна на протокола от Киото, той принципно не би бил възможен. Според нас обаче е назрял моментът да бъде направена цяла серия от крачки, за да могат държавите да поемат ефективни задължения за след 2012 г. по предотвратяването на опасните за човека промени в климата. Необходимо е да бъдат получени от развитите страни реални оценки за потенциала им в икономическите сектори за съкращаване на вредните емисии в атмосферата за различни периоди от време (до 2020, 2050 година). Тези оценки трябва да преминат в количествено изражение под формата на национални задължения за след 2012 г.

Необходима е разработката на конкретни мерки за оказване на помощ на развиващите се държави, под формата на предоставяне на технологии. За оценка на усилията на страните, които не поемат върху себе си количествени задължения за намаляване на изхвърляните парникови газове, е нужно да се създаде система за признаване на добровол-

Основни принципи на подхода на Русия към международното сътрудничество след 2012 г.

Необходими са съвместни усилия на развитите и развиващите се страни за решаване на въпросите, свързани с промяната на климата. Задължението е въвличането в процеса на все по-широк кръг от страни, които произвеждат парникови газове и в частност тези, които най-много употребяват традиционни го-

рива и съответно отделят най-големи количества CO₂.

Всички нови договори трябва да включват справедливо разпределение на телно условие е въвличането в процеса на все по-широк кръг от страни, които произвеждат парникови газове и в частност тези, които най-много употребяват традиционни го-

националните решения и инициативи. Направеното в Монреал през 2005 г. руско предложение за "доброволните задължения", с което се предоставя на всички страни право доброволно да вземат решения за съкращаване изхвърлянето на парниковите газове, може да стане един от крайъгълните камъни на пост-Киотския режим.

Русия подкрепя доброволния характер на

парникови газове, реализация на проектите в рамките на т. нар. "механизъм на чисто развитие", същността на който се състои в инвестиционна и технологична подкрепа от страна на развитите страни на устарелите производства в Третия свят. Най-главното бе, че всички промишлено развити страни съгласувано взеха върху себе си конкретни количествени задължения за съкращаване на изхвърляните парникови газове през периода 2008-2012 година.

Фиксираните в Киотския протокол задължения трябва да доведат през 2012 г. до снижаване на съвкупния обем на емисиите от газове с 5,5% спрямо 1990 г. Обаче още сега е очевидно, че действителността внася неочаквани и нерадостни корекции в тези планове. Според анализ на европейските научни институти, Евросъюзът, ако не приеме допълнителни мерки, ще може да съкрати към 2010 г. изхвърлянето на вредни газове в атмосферата една с 1,6%. Положението се усложнява и от обстоятелството, че протокола от Киото не е ратифициран от САЩ и Австралия, а

ви задължения по стабилизацията и снижаването на изхвърляните парникови газове, те продължават да растат както в повечето промишлено развити страни, така и в държавите с динамично развиваща се икономика. Нещо повече, анализа на ръста на изхвърляните газове ясно показва, че в близко бъдеще усилията на страните, които са поели задължения да ги намалят до 2012 г., няма да защитят съществено климата. Не носи очакваните резултати и трансфера на технологии по "механизма за чисто развитие", не се създават стимули за признаване задълженията на отделните държави, които те биха искали да поемат до-

ните действие с механизъм за тяхното стимулиране. Само така бъдещият режим на съвместни действия след 2012 г. ще бъде действително ефективен и всеобхватен.

* Авторът е заместник-министър на външните работи на Руската федерация

КЛИМАТ

Бъдещето на човечеството ще се реши на остров Бали

■ **Михаил Белят, RBTH**

В началото на декември на индонезийския остров Бали в продължение на 10 дни ще се обсъждат въпросите по борбата на международната общност за запазване климата на Земята. Участниците в Рамковата конвенция на ООН по промяна на климата и Протокола от Киото към нея, обединяващи повече от 190 държави, трябва да се договорят за реда и мащабите на съвместните действия по стабилизирането и намаляването нивото на глобално затопляне след 2012 г.

Думата "трябва" в този случай не е обичайно фигуративно изказване. Държавните глави, както и ръководителите на правителства и делегации, наистина са длъжни

да намерят консенсус и общоприемливи решения по проблема с емисиите на парниковите газове. В противен случай през близкото столетие човечеството ще бъде поставено на границата на оцеляването.

По пътя на научно-техническия и индустриалния прогрес хората, държавите и правителствата рядко са се замисляли за последиците от антропогенното въздействие върху природата. В епохата на парните котли и въглищата знанията и предвижданията са били недостатъчни, а в ерата на атомните реактори и нефта не достигат волята и желанието да се ограничи егоизмът на собственото развитие, в името на запазването живота на планетата. Все пак плодовете на прогреса се берат и днес, а горчивият им вкус ще се усети след десетилетия.

Така че струва ли си за това да се погрижим още сега?

Едва в началото на 90-те години на миналия век осъзнаването на приближаващата катастрофа е накарало световната общност да предприеме първи стъпки за обединяване на усилията в опита да се избегнат кардинални и необратими промени в климата. Именно тогава в Рио де Жанейро е подписана Рамковата конвенция на ООН, а 5 години по-късно - през 1997 г. в Киото, Протоколът, който определя комплексни мерки по намаляване емисиите на парниковите газове. Днес не само еколозите, но и властите призовават, че глобалните промени в климата са комплексна заплаха, която е способна да доведе до катастрофални щети за здравето на хората, селското стопанство, биосферата и биоразнообразието - върху целия ход на икономическия живот в практически всички страни по света, независимо от нивото на тяхното развитие.

Протоколът от Киото е доказал възможността от съвместни действия в това направление, но съществуват и някои известни недостатъци и ограничения. Срокът на действие на документа изтича през 2012 година. За по-нататък всичко ще се реши на остров Бали.

ИНВЕСТИЦИИ

БАНКАТА НА РУСИЯ СМЯТА,
ЧЕ ВАЛУТНИТЕ РИСКОВЕ ЗА
ИНВЕСТИЦИИ В ИКОНОМИКАТА
НА СТРАНАТА СА МИНИМАЛНИ

АЛЕКСЕЙ УЛЮКАЕВ:

Парите, вложени в Русия, носят до 15% доходност

Днес Русия има достатъчно средства, за да поддържа стабилен икономически ръст. Нужни са ѝ обаче и чуждестранни инвестиции

■ **Олег ГЛАДУНОВ /„РГ“**

Първият зам.-председател на Банката на Русия (БР) Алексей Улюкаев назова две от условията.

Първото. Русия е държава със средносрочна перспектива за висок устойчив икономически ръст, а това предполага голямо търсене на всякакви парично-финансови инструменти и тяхната доста добра доходност за инвеститора. При икономически ръст от 1-2% годишно инвеститорът може да печели до 10-12 на сто от проекти с умерен риск. А при висок риск - дори 15% от надеждни проекти с гаранции.

Второто. Русия има много добри фундаментални показатели - големи международни резерви, малки държавни задължения, което значи, че валутните рискове за инвестиции в държавата са минимални. Международните рейтингови агенции непрекъснато повишават руския суверенен рейтинг. Разбира се, съществуват и отрицателни страни, изразяващи се в административни трудности. Освен това има корупция, при която не е лесно да се работи. Но според Алексей Улюкаев за инвеститора винаги са приоритетни две неща: големият икономически ръст и гарантираната висока доходност - от една страна, и рисковете от ниско равнище - от друга.

Независимо от този факт през август т. г. в резултат на световната

финансово-кредитна криза от държавата по сметките на Банката на Русия (БР) са "изтекли" 5,5 млрд. долара.

Алексей Улюкаев смята, че този отлив е първият от много месеци насам и е минимален. Министерството на финансите и Министерството на икономическото развитие са прогнозирали той да е от порядъка на 10,9 и съответно 7 млрд. долара. Според информацията на БР, натрупаният за 8 месеца от Русия приток на капитала, като се вземе предвид и отливът през август, съставлява 59 млрд. долара. Годишната равностметка обаче дава основания на Улюкаев все пак да предсказва определено намаляване на натрупанията до 50-55 млрд. долара.

При това, по думите на първия зам.-председател на Централната банка, структурата на инвестициите ще се подобри. Тъй като съкращението ще засегне практически само кредитните и облигационните международни заеми. И макар че инвеститорите, които влагат пари в ценни книжа, през август също са напускали, днес част от тях вече са се върнали обратно. Това може да бъде проследено, благодарение на фондовите индекси, които сега са отново на ниво 2 хил. пункта и дори малко повече. Всъщност няма причини за напускането на чуждестранните инвеститори. Фундаменталните данни на руския пазар също говорят в полза на тях-

ното присъствие, смята Улюкаев. Той е сигурен, че в страната ще дойдат още преки инвестиции, защото това преди всичко са инвестиции в реструктуризацията на компаниите. До края на годината на пазара се очакват още 7 размествания на акциите на генериращите компании в рамките на реструктуризацията на държавния енергиен концерн РАО ЕС.

Алексей Улюкаев е на мнение, че международните резерви съществуват за поддържане на стабилността на финансовата система. А да предоставя на търговските банки необходимото количество парични средства БР може спокойно да извършва и сама. И го прави. Истина е обаче, че това рефинансиране е краткосрочно - за един ден. Но, първо, съществува система за постоянно възобновяване на заемите. А второ, според закона БР има право да отпуска кредити за срок до една година. По думите на Улюкаев преди за този механизъм не е имало търсене, но през септември той започнал да работи. Сега много банкери получават рефинансиране от ЦБ и с помощта на кредити, предоставени на надеждни руски ползвател на заеми. Затова руската икономика няма да остане без средства за развитие, дори ако банките няма да могат да получават кредити на международните пазари, заяви Улюкаев.

Да поразсъждаваме за конвертируемостта на рублата. Дколко е реално паричната единица на Русия да стане резервна валута в началото поне за страните на СНД? По думите на Алек-

ДОСИЕ RBTH

Алексей Улюкаев е роден на 23 март 1956 г. в Москва.
1979 г. - завършва икономически факултет в Московския държавен университет.
1982 г. - завършва аспирантура в икономическия факултет на Московския държавен университет. Доктор на икономическите науки.
 Доктор по икономика в Университета Pierre-Mendes France (гр. Гренобъл).
 Езици - английски и френски.
 Семейно положение: женен, има син.
1982-1988 г. - асистент, доцент в Московския инженерно-строителен институт
1988-1991 г. - консултант, завеждащ отдел в редакцията на списание "Коммунист".
1991 г. - политически анализатор във вестник "Московские новости".
1991-1992 г. - икономически съветник в правителството на Руската Федерация.
1992-1993 г. - ръководител на групата съветници на председателя на правителството на Руската Федерация.
1993-1994 г. - помощник на първия заместник на председателя на правителството на Руската Федерация.
1994-1996 г. - заместник директор в Института по икономическите проблеми на преходния период.
1996-1998 г. - депутат в Московския градски парламент.
1998-2000 г. - заместник директор в Института по икономическите проблеми на преходния период.
2000-2004 г. - първи зам.-министър на финансите на Руската Федерация.
2004 г. - първи зам.-председател на Централната банка на Руската Федерация.

сей Улюкаев, може да има два варианта за превръщане на рублата в свободно конвертируема валута. Съществува естествено превръщане на рублата в резервна валута за определен кръг търговски партньори на страната. Но има и официално установяване на статуса на рублата като свободно конвертируема валута от Международния валутен фонд. Рублата в момента по естествен начин се превръща в резервна валута на страните от СНД - заявява Улюкаев, - все повече разплащания там се извършват съобразно руската парична единица. Много от страните на СНД сега активно ги трупат и обемът от разчети в рубли в постсъветското пространство днес е по-голям, отколкото от руската търговия.

Големите международни финансови структури, както например световните платежни системи, от 2006 г. вече правят разчети в рубли. Те използват руската парична единица като своя официална разплащателна валута. А това означава, че могат да се

произвеждат емисии в рубли за английски, американски и каквито и да било други ценни книжа, както и да се осъществяват разчети в еквивалентите на рублата. Доста уважавани инвестиционни банки заявяват, че също биха искали да имат в активите си рубли. Централните банки също нямат нищо против техните активи да са в рублеви инструменти. Според информацията на Улюкаев някои вече го правят.

Дали за Русия е необходимо Международният валутен фонд официално да признае рублата като свободно конвертируема валута? Може би това не би било зле, но засега няма чак толкова голямо значение за Русия, смята Улюкаев. Докато постепенното разширяване на зоната, където рублата би била конвертируема, е необходимо за страната, твърди той. За тази цел трябва водещите руски фирми, които изнасят за Западна Европа, Китай, Япония, Съединените Щати, постепенно да преминат на рубли при уреждане на сметките си.

За писма до редакцията:
editor.bg@rg.ru